

[Transcript] Forklart / Ubåt-dramaet: En umulig redningsaksjon

Rundt 4.000 meter under havets overflate, altså nesten 4 kilometer ned i dypet, så er fem mennesker fanget i en ubåt.

Farkosten har vært savnet siden søndag, og letaaksjonen kjemper nå mot klokka som stadig tikker.

For veldig snart vil de fem pasasjerende være tomme for oksygen.

Du hører på å få klart fra Aftenposten, der vi går i dybden på én viktig nyhedsak i sommer for to episoder i uken.

I dag om den savnede ubåten.

Mitt navn er Philip A. Johannesborg, og det er tårstag 22. juni.

Det som har skjedd er at det er en undervandsfarkost som skulle dykke ned til rake av Traktaneck for at noen skulle få muligheten til å oppleve det og se det, og nå er den undervandsfarkosten som kalles titan borte.

Henning Kar Ekroll er journalist og nyhedsjef her i Aftenposten.

Han har fulgt denne saken sin ubåten forsvant på søndag, og i denne farkosten befinner det seg nå fem personer.

En fransk eventyrer på 73 år, en britisk miljardær, en pakistansk foretningsman som har med seg sin søn på 19 år, og de har også med seg direktøren for ubåtsselskapet som arrangerer disse turene. De som har vært med på disse dykkene her har betalt ca 250.000 dollar, det tydeligvis var mellom 2,6-2,7 millioner kroner per person.

Så det er jo å omvarte en veldig kostbar forlustrer. Det er å ta signeret til rake.

Det som er gjennomgående er at dette er svært og ikke mennesker som ønsker å oppleve det å komme ned til dette historiske stedet og få et indtrykk av hvordan det ser ut her.

Tirsdag intervjuet nyhedsbureauet AP Norske Janikke Mikkelsen.

Hun er venn med en britiske foretningsman, Hamish Harding, som er om bord på ubåten.

Hvis du bare tekstede meg og sa, at jeg skal til Taitanik, jeg er vennig til Hamish for å gjøre ekspedisjoner.

Det er slik at han er i spes, slik at han er på South Pole, slik at han er på Mariana Trench.

Det er 3800 meter under vann, et sted hvor trykket mildt sagt er enormt.

Normalt tar det rundt 8 timer å dykke ned til Taitanik, og det er inkludert oppstigningen.

Dette er jo et chipsforlig som har preger på populærkulturen i over 100 år, med enormt antal bok og filmer.

Vår generasjon husker godt Taitanik som kom 1997.

Regisøren bak Taitanik James Cameron har jo selv dykket ned til Taitanik over 30 ganger, og har sagt at det i seg selv var hele motivasjonen for å lage filmen.

Da har jeg blitt lagt et nomtalt av dokumentarer, og der er jo denne kombinasjonen av dette enormt lukseriøse.

Fatøye som var på sin første tur, full av rike mennesker som trafisfjellet og sank,

mens orkester og spilteborg og folk drar ikke dyre drinker,

har jo en nesten enorm tiltrækningskraft for folk over hele verden.

Men er det noe gjennom dette vrakene?

Absolutt, vrakene er i hovedet sagt hjelt de to.

Den forrste delen av vrakene, og den bakste delen av vrakene,

ligger ca. 600 meter fra hverandre på harbunden,

og i området mellom der ligger det har masse ting som faldt ut av skip,

dårlig sank, møbler, champagne i flasker, senger og badekar.

[Transcript] Forklart / Ubåt-dramaet: En umulig redningsaksjon

Så det er jo en åpenbar veldig sterk visuell opplevelse da å komme ned der det er helt mørkt, og trede denne bøyn på Traktænik ut av lyset på U-Borten, dette som man skjønner igjen fra filmen Traktænik.

Det er jo åpenbart den majestetisk opplevelse for de som har muligheten til å oppleve det. Skulle denne U-Borten og folkene i den gjøre noe på verden?

Det er jo i hovedsag å se og oppleve dette stedet som er atrakksjonen, og det man betaler for er å komme tett på en så historisk kending, og få et eget indtrykk av hvordan det ser ut.

Det har jo vært mange viten skabelige dykk, der man har det helt konkrete oppdrag, ting man skal finne ut, ting som skal kartlegges, og det er jo hovedsag egentlig dykk for at man skal kunne ta med seg folk ned som ønsker å betale for opplevelsen.

Disse menneskene opplever noe kanskje sitt livsmarrigt.

Vet vi noe om hvordan de har det?

Ja, det med i alle fall vet er at det er et hangt om bord der.

Dette er å snakke med undervandsk forkost på størrelse med en liten minibuss, 6,7 meter lang.

Der er ikke noe setere til passagerende, man sitter rett på gulvet,

og det er en sted der det er litt privat liv,

og det er et litt avlokket da man kan gå på et lite toalett.

Så utover der ser jeg det er veldig lite plass og det er også lite oksygen.

De gulvlike kalkylene indikerer vel at når som helvete egentlig løper dagen i dag, så kan de gå tomme for at de har oksygen.

Men tirsdag fanget et fly opp noe som kan være et livstein.

Nemlig noen bankelyder fra under havoverflaten.

Lever de fortsatt?

Og er det i det hele tatt mulig å redde dem?

I ernvares, og kan få oss til å prestere bedre,

men gjør det samtidig verden til et litt kipere sted?

Vi blir overvåket av enten kommersjell eller offentlig.

Så blir jeg velnødt til å selge og selge og selge.

Hør ny sesong av Deep Dick i Podmy eller Aftonposten-appen.

Dette er jo det som er viktig å forstå.

Dette er jo ikke det med forbindet med en vanlig ubrat.

Det er egentlig mest enn straks undervans fra kost.

Den er bygget for å bygge fra et moderfartøy ned og gjøre en helt konkret oppgave.

Og så gå opp igjen.

Så den har ikke det samme utstyret som en vanlig ubrat.

Så den er ganske liten.

Det er trangt om bord.

Og den har bare egentlig enkle hjelpemidler for å ta seg rundt i havet.

Og den kan egentlig ikke klare seg veldig lenge på egen hånd.

Trænger det å komme seg til et moderfartøy.

Og da bruker man jo et større skip på overflaten,

som man kobler seg til for å få laderparterier og fylle på oksygen og så videre.

[Transcript] Forklart / Ubåt-dramaet: En umulig redningsaksjon

Det er jo vanskelig å si.

Men det som man ser at ofte utfordringen når undervans fra kost har vært tidligere, er jo at det skjer noe med det som regulerer oppdriften.

En undervans fra kost synker nedover fordi at man regulerer vekten.

Man fyller opp vantanker.

Og på den måten eller fyller på med luft eller vann.

Og for en balanser syrer at fat øker opp eller ned.

Så det er jo relativt sannsynlig at det kan være knuttet.

Og da er det det siden man er så klart å ta seg opp i henter og avflaten.

I 2018 ble en av direktørene i selskapet saksøkt for å ha brutt tøysetsplikten sin.

Han mente at sikkerheten på disse ubåtturene ikke var god nok.

Det ble blant annet hevdet at ubåttfronten var bygget for å trykke på 1300 meter.

Og det til Tross for at selskapet planla å ta med ubåten ned til 4000 meters dyp.

Og det for at turister fra hele verden skal få besøke Titanic Vraki.

Men Henning, hvorfor velger disse turistene å gjøre en soppas risikofullt ting?

Dette er nok litt som alle typer, framfor ekstremt sport eller ekspedisjoner.

Hvis man klatrer en måte over røst eller går over grønland på ski,

så handler det jo om at noen vil til å ta en risiko og betale mye penger for å få en helt genuinen opplevelse

som veldig få andre har opplevd igjen om livet sett.

Vi har consideret at Titanic er en av de senere ekspedisjoner,

som Hemish har vært flott til spørsmål, og han har vært til Mariana Trench,

som er en 8-årig dyp for å få bort denne planla død.

Men hvorfor finner man ikke denne ubåten da?

Og så burde de ikke fått opp en rade der, for eksempel?

Jeg tror for å forstå det enormt omfanget det er å lete i et sånt område,

så kan man jo tenke at studen er nesten 4 kilometer med vann.

Det er et stort lettområde. Denne ubåten er på større som er en liten minibus.

Nede på denne dubbenes er det helt mørkt. Man ser absolutt ingenting uten lys.

Og selv hvis man har lys, så vil det være mudder fra bunden.

Det er som et kupert landskap med daler og åser under vann,

der ting kan hjemme seg nesten hvordan helst.

Det er ekstremt vanskelig å navigere i dette terrenge.

Og i tillegg til det er det jo slik at radiosignaler har veldig dårlig rekkevid under vann.

Så det er oppmåde i den graden man har klare å kommunisere med denne ubåten,

så har man rett og slett begrenset rekkevid, så lenge man ikke har en kabel som man kan koble til.

Ja, og man har jo aldri faktisk reddet noenfor et så dyp vann før,

så det vil i så fall være første gangen.

Hvilke utfordringer er det her, Henning?

Det er komplisert nok i seg selv å gjennomføre redningsseksjoner under vann, altså bare rett under overflaten.

Her snakker man altså en dubbe på nesten fire kilometer,

og der jeg får fartøyre i verden som har muligheten å gå ned på den dubbe.

Så hvis man skal gjennomføre en redningsseksjon, så må man gjennere en form

[Transcript] Forklart / Ubåt-dramaet: En umulig redningsaksjon

som synes vi får nær en fjernskurt under vannsrobot, så kan man koble en veier til den under vannsforkosten og heise den opp igjen til overflaten. Det er som synevis den eneste måten å gjøre dette på. Etter tre dager militaksjon ble et spesielt overvåkningsfly involveret i søket. Flyget hadde utstyr for å søke til ting under vann, og tirsdag fangte opp bankelyder med utstyret sitt. Men detaljen rundt kravdettet innebærer er fremdeles litt uklare, og man må fremdeles finne ut hvor henne disse lydene kommer fra i et stort, stort letermåde. Så det er en svært krevende oppgave letermanskabene har i dette arbeidet. Det er vanskelig å vite om pasasjerene i det hele tatt lever flere dager etter at de forsvant. Og det kan også være at disse lydene ikke en gang kommer fra denne ubåten. Men Henning, hvis det skulle overlevd i dagesvis i denne lille undervannsminibussen, er det noen chance for at det går an å redde dem ut? Det er jo en situasjon der man jobber veldig mot klokken. De er jo arranger av oksygen for å overleve. Oksygenet forsvinner fort. Så det er ingen tvil om at hvis man skal redde disse menneskene ut i livet, så har man dårlig tid. Klarer man å finne den undervannsfarkosten og få kobler til en veier og kan heise den opprørflaten, så har man selvfølgelig en mulighet. Men det er jo det å finne selve farkosten som er utfordringen. Og ikke minst når man først har funnet den, så skal man gjennomføre den operasjonen for å få den dårlig flappen. Og dette tar tid. Du har rørt en podcast fra Aftenposten. Det var Henning Karer Ekerold som forklarte deg hva som kan ha skjedd med ubåten som nå er forsvundet, utenfor Kanadas Østkyst. Denne episoden er laget av Jenniføland, Kjetil Bjørgaan, Olave Eggesvik og meg, Philip A. Johannesborg. Resten av forklart er Anders Sjøeberg og Sunne Søhol. Lyden du har hørt er hentet fra Nyhetsbyrået AP.